

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

*Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет спеціальної освіти, психології і соціальної роботи
Кафедра психолого-медико-педагогічних основ корекційної роботи*

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
логопедії і спеціальних методик
протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.

ІГРИ В ЛОГОПЕДИЧНІЙ РОБОТІ ІІІ – 20

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Викладач (викладачі)	Вержиковська Олена Миколаївна
Контактний телефон	0677620713
E-mail	kaflogoped@ukr.net , kaflogoped@kpnu.edu.ua verzhykhovska@kpnu.edu.ua
Профайл викладача	https://k-psmpokr.kpnu.edu.ua/verzhykhovska-olena-mykolaiyna/ https://k-psmpokr.kpnu.edu.ua/ Scopus https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57218831155 Web of Science https://publons.com/researcher/1787395/olena-verzhykhovska/
Назва освітньої програми	Логопедія. Спеціальна психологія.
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Статус дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна. Самостійного вибору навчального закладу. Дисципліна професійної підготовки
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=839
ПЕРЕКВІЗИТИ І КОРЕКВІЗИТИ КУРСУ	

Міждисциплінарні зв'язки	«Психологія», «Пропедевтика мовленнєвих порушень», «Логопсихологія», педагогіка», «Психолінгвістика», «Спеціальна інклюзивної освіти», «Логопедія».
Мова викладання	українська
Обсяг дисципліни	

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання	2022-2023	2022-2023
Семестр вивчення	8	8
Кількість кредитів ЄКТС	4	4
Загальний обсяг годин	120 год.	120 год.
Кількість годин навчальних занять	40 год.	14 год.
Лекційні заняття	20 год.	6 год.
Практичні заняття	10 год.	6 год.
Семінарські заняття	-	
Лабораторні заняття	10 год.	12 год.
Самостійна та індивідуальна робота	72 год.	96 год.
Форма підсумкового контролю	залік	залік

Анотація курсу. Зміст курсу розкриває та знайомить з основними науково-теоретичними та практичними знаннями щодо особливостей використання різних видів дидактичних, сюжетно-рольових і рухливих ігор, ігрових прийомів у корекційно-розвивальній логопедичній роботі, враховуючи клініко-фізіологічні та психолого-педагогічні характеристики дітей з порушеннями мовлення різними методиками проведення корекційно-розвивальних логопедичних занять з особами, які мають різні порушення мовлення; формування у студентів знань, умінь та навичок з даної дисципліни.

Консультації з навчальної дисципліни

Онлайн-консультації або очні консультації (згідно графіка)

Мета і завдання курсу

Мета курсу: є дати студентам теоретичні та практичні знання про особливості та методики використання різних видів ігрової діяльності у корекційно-розвивальній логопедичній роботі, враховуючи клініко-фізіологічні та психолого-педагогічні характеристики дітей з порушеннями мовлення; формувати у студентів знання, уміння та навички з даної дисципліни.

Завдання курсу: ознайомлення студентів зі значення ігрової діяльності для мовленнєвого розвитку дитини; розкриття психолого-педагогічного забезпечення розвитку, формування та корекції фонетико-фонематичної, лексичної, граматичної сторін мовлення, зв'язного мовлення у дітей з порушеннями мовлення засобами ігрової діяльності; визначення ефективності та результативності використання ігор на заняттях з корекційно-розвивальних та логопедичних занять при роботі з дітьми з різними порушеннями усного та писемного мовлення.

ФОРМАТ КУРСУ

Форми та види проведення навчальних занять

Форма навчання – денна / заочна

Види навчальних занять:

лекційні, практичні заняття, самостійна робота (відповідно до навчального плану).

Методи та форми контролю

Методи контролю: опитування на практичних заняттях, участь в дискусіях, вирішення проблемних кейсів, тощо.

Форми контролю: розробка презентацій, індивідуальних або групових проектів, тощо

Необхідне технічне та програмне забезпечення, обладнання

Технічне комп'ютерне забезпечення для показу презентацій, відео, матеріалів (схеми, малюнки, таблиці).

Вивчення наукової літератури з предмету, виконання ІНДР та завдань самостійної роботи студентів за відповідними напрямками.

Значення ігрової діяльності для мовленнєвого розвитку дитини.

1. Розвиток та корекція фонетичної сторони мовлення у дітей з порушеннями мовлення засобами ігрової діяльності.

2. Розвиток та корекція фонематичної сторони мовлення у дітей з порушеннями мовлення засобами ігрової діяльності.

3. Розвиток та корекція зв'язного мовлення у дітей з порушеннями мовлення засобами ігрової діяльності.

4. Розвиток та корекція лексичної сторони мовлення у дітей з порушеннями мовлення з порушеннями мовлення засобами ігрової діяльності.

5. Розвиток та корекція граматичної сторони мовлення у дітей з порушеннями мовлення засобами ігрової діяльності.

6. Особливості використання ігор на корекційно-розвивальних та логопедичних заняттях при роботі з дітьми з різними порушеннями усного та писемного мовлення.

Індивідуальні завдання

**Інтегральна компетентність (ІК)
Загальні компетентності (ЗК) Спеціальні (фахові) компетентності (СК)**

ІК – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у галузі спеціальної та інклюзивної освіти або у процесі професійної діяльності (корекційній, навчально-виховній, навчально-реабілітаційній), що передбачає застосування теорій та методик відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК-1.1. Світоглядна компетентність. Здатність до розуміння предметної області професійної діяльності; володіння науковим світоглядом; знання основних теорій, концепцій, вчень, які формують наукову картину світу; вміння відстоювати власні стратегії професійної діяльності.

ЗК-1.2. Морально-етична компетентність. Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки у стосунках і з дорослими й дітьми на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів педагогічної етики (професійної етики вчителя спеціальної та інклюзивної школи), (знання основних моральних норм, етичних та етикетних правил; досвід дотримання набутих моральних норм, етичних та етикетних правил у власній повсякденній і професійній діяльності).

ЗК-1.6. Адаптивна. Здатність до адаптації в корекційно-педагогічному середовищі та дії в нових ситуаціях, зокрема тих, що передбачають корекційне навчання, розвиток і виховання та реабілітацію дітей дошкільного та шкільного віку із особливими освітніми потребами, зокрема з порушеннями мовлення, дошкільного і шкільного віку

спілкування з їх батьками, комунікації з адміністрацією освітніх закладів та колегами.

ЗК-2.1. Громадянська компетентність. Здатність активно відповідально та ефективно реалізовувати громадянські права і обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства. Здатність орієнтуватися у проблемах сучасного суспільно-політичного життя України, застосовувати процедури й технології захисту власних інтересів, прав і свобод своїх та інших громадян, зокрема осіб і особливими освітніми потребами; використовувати способи діяльності і моделі поведінки, що відповідають чинному законодавству України (знання конституційних прав і обов'язків; уміння налагоджувати міжособистісні відносини; досвід соціальної взаємодії у процесі навчальної і професійної діяльності).

ЗК-3.2. Дослідницько-практико-педагогічна компетентність. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі корекційно-педагогічної діяльності. Знання основних методів наукового пошуку; вміння узагальнювати отримані результати, обробляти та аналізувати інформації з різних джерел, оформляти і презентувати результати наукової діяльності відповідно вимог у процесі корекційно-педагогічної та навчально-реабілітаційної діяльності.

ЗК-3.5. Загальнонавчальна. Здатність навчатися та оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку і виховання дітей дошкільного і шкільного віку з порушеннями мовлення, типового розвитку, з порушеннями аналізаторних систем; порушеннями розумового розвитку та емоційно-вольової сфери; чинним нормативним забезпеченням спеціальної освіти тощо.

СК.-2 Спеціально-методична.

Здатність до застосування психолого-педагогічних корекційно-методичних та фахових знань; вміння відбирати систематизувати діагностичний, корекційно-педагогічний матеріал урахуванням вікових, індивідуальних, типологічних, особливостей дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку; здатність застосовувати відповідні методи, прийоми, форми, засоби реабілітації і корекційного навчання та виховання; досвід організації корекційно-педагогічного навчально-реабілітаційного процесів; формування системи дидактико-методичних знань і умінь; здатність удосконалювати власну професійну діяльність. Здатність здійснювати освітньо-корекційний процес з урахуванням психофізичних, вікових особливостей та індивідуальних освітніх потреб осіб з порушеннями мовленнєвого розвитку у спеціальних та інклюзивних закладах дошкільної освіти та закладах загальної спеціальної освіти; реабілітаційних закладах тощо.

СХЕМА КУРСУ

Денна форма

Назви змістових модулів і тем	разом	Кількість годин у тому числі
-------------------------------	-------	---------------------------------

лекційні заняття	практичні заняття	семіна рські заняття	лабора торні заняття	само стійка робота	індивідуаль на робота
---------------------	----------------------	----------------------------	----------------------------	--------------------------	--------------------------

Змістовий модуль 1. Розвиток мовлення у дітей з порушеннями мовлення засобами ігрової діяльності.

Тема 1. Значення ігрової діяльності для мовленнєвого розвитку дитини.	6	2			4
Тема 2. Розвиток фонетичної сторони мовлення у дітей з порушеннями мовлення засобами ігрової діяльності.	8		2	2	4
Тема 3. Розвиток фонематичної сторони мовлення у дітей з порушеннями мовлення засобами ігрової діяльності.	12		2	2	8
Тема 4. Розвиток зв'язного мовлення у дітей з порушеннями мовлення засобами ігрової діяльності.	12	2		2	8
Тема 5. Розвиток лексичної сторони мовлення у дітей з порушеннями мовлення з порушеннями мовлення засобами ігрової діяльності.	12		2	2	8
Тема 6. Розвиток граматичної сторони мовлення у дітей засобами ігрової діяльності.	10			2	8
Разом за змістовим модулем 1	60	4	6	10	40

Змістовий модуль 2. Корекція мовлення у дітей з порушеннями мовлення засобами ігрової діяльності.

Тема 1. Корекція фонетичної сторони мовлення у дітей з порушеннями мовлення засобами ігрової діяльності.	12	2		2	8
Тема 2. Корекція фонематичної сторони мовлення у дітей з порушеннями мовлення засобами ігрової діяльності.	10			2	8
Тема 3. Корекція зв'язного мовлення у дітей з порушеннями мовлення засобами ігрової діяльності.	6	2			4
Тема 4. Корекція лексичної сторони мовлення у дітей з порушеннями мовлення з порушеннями мовлення засобами ігрової діяльності.	8		2	2	4
Тема 5. Корекція граматичної сторони мовлення у дітей засобами ігрової діяльності.	12		2	2	8
Тема 6. Особливості використання ігор на корекційно-розвивальних та логопедичних заняттях при роботі з дітьми з різними порушеннях усного та писемного мовлення.	12	2		2	8
Разом за змістовим модулем 2	60	6	4	10	40
Разом годин	120	10	10	20	80

Заочна форма

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	разом	у тому числі			
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття
				самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Розвиток мовлення у дітей з порушеннями мовлення засобами ігрової діяльності.					
Тема 1. Значення ігрової діяльності для мовленнєвого розвитку дитини.	10	2			8
Тема 2. Розвиток фонетичної сторони мовлення у дітей з порушеннями мовлення засобами ігрової діяльності.	10		2		8
Тема 3. Розвиток фонематичної сторони мовлення у дітей з порушеннями мовлення засобами ігрової діяльності.	10				10
Тема 4. Розвиток зв'язного мовлення у дітей з порушеннями мовлення засобами ігрової діяльності.	10	2			8
Тема 5. Розвиток лексичної сторони мовлення у дітей з порушеннями мовлення з порушеннями мовлення засобами ігрової діяльності.	10		2		8
Тема 6. Розвиток граматичної сторони мовлення у дітей засобами ігрової діяльності.	10		2		8
Разом за змістовим модулем 1.	60	4	6	-	50
Змістовий модуль 2. Корекція мовлення у дітей з порушеннями мовлення засобами ігрової діяльності.					
Тема 1. Корекція фонетичної сторони мовлення у дітей з порушеннями мовлення засобами ігрової діяльності.	10			2	8
Тема 2. Корекція фонематичної сторони мовлення у дітей з порушеннями мовлення засобами ігрової діяльності.	10			2	8
Тема 3. Корекція зв'язного мовлення у дітей з порушеннями мовлення засобами ігрової діяльності.	10			2	8
Тема 4. Корекція лексичної сторони мовлення у дітей з порушеннями мовлення з порушеннями мовлення засобами ігрової діяльності.	10			2	8
Тема 5. Корекція граматичної сторони мовлення у дітей засобами ігрової діяльності.	10			2	8
Тема 6. Особливості використання ігор на корекційно-розвивальних та логопедичних	10	2		2	6

заняттях при роботі з дітьми з різними порушеннях усного та писемного мовлення.

Разом за змістовим модулем 2.

Разом годин

60 2 12 46

120 6 6 12 96

ЗН-1. Знає сучасні теоретичні основи предметної спеціалізації, здатний застосовувати елементи теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності.

ЗН-2. Володіє знаннями в галузі спеціальної освіти (логопедії) при вирішенні корекційних навчально-виховних та науково-методичних завдань врахуванням вікових та індивідуально-типологічних особливостей дітей; соціально-психологічних особливостей учнівських груп; конкретних психологічних педагогічних ситуацій.

ЗН-4. Здатний планувати корекційно-педагогічний процес у закладах загальної та спеціальної освіти, забезпечувати його реалізацію та оцінку отриманих результатів.

ЗН-5. Здатний до застосування в освітньому процесі сучасних корекційно-педагогічних технологій.

УМ-1. Здатний до рефлексії, має навички оцінювання непередбачуваних ситуацій під час професійної діяльності і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.

УМ-2. Здатний організовувати і проводити психолого-педагогічне вивчення дітей з особливими освітніми потребами

Програмні результати навчання

УМ-3. Здатний вирішувати питання, пов'язані з комплектуванням та організацією діяльності закладів спеціальної освіти та закладів дошкільної та середньої освіти з інтегрованими та інклюзивними класами (групами), здійснювати спостереження за дітьми з порушеннями мовлення, інтелекту, аналізаторних систем опорно-рухових функцій і проводити з ними навчальну корекційно-педагогічну роботу на основі диференційованого та індивідуального підходів.

УМ-4. Здатний здійснювати спостереження за дітьми з особливими освітніми потребами, планувати та проводити з ними корекційно-розвивальну роботу на основі диференційованого та індивідуального підходу.

УМ-5. Здатний сприяти соціальній адаптації дітей з особливими освітніми потребами; готувати їх до суспільної та виробничої діяльності.

УМ-6. Здатний організовувати колектив дітей з особливими освітніми потребами та інтегрований колектив.

УМ-7. Здатний здійснювати педагогічний супровід дітей

особливими освітніми потребами в ролі асистента вчителя інклюзивного класу; вчителя-дефектолога; вихователя спеціальних та інклюзивних груп дошкільних і шкільних загальноосвітніх навчальних закладів; асистента вчителя логопеда, асистента вчителя загальноосвітнього навчального закладу з інклюзивним та інтегрованим навчанням; асистента вчителя-реабілітолога.

УМ-8. Здатний використовувати різноманітні методи та форми виховної роботи, прогресивні прийоми керівництва навчальною, трудовою та суспільною діяльністю учнів.

УМ-10. Здатний співпрацювати з батьками дітей з особливими освітніми потребами, особами, які їх замінюють, спеціалістами інших галузей (медиками, психологами, вчителями, вихователями).

ПОЛІТИКА КУРСУ

1. Необхідність дотримання обов'язкових принципів академічної доброчесності, визначених Кодексом академічної доброчесності в КПНУ https://drive.google.com/file/d/1W_tRKAqt4kKFyD1zNzR76uxVZY3mUjBV/view та Положенням про дотримання академічної доброчесності <https://drive.google.com/file/d/1nVC6hDHeT4WxNS5c45xybMiWBEVDbGpb/view>
2. Відвідування занять здобувачами вищої освіти є обов'язковою складовою організаційного освітнього процесу. Про неможливість відвідування занять з поважних причин мають завчасно повідомляти викладача (-ів). Деталі за покликанням: <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>
3. Підтримується креативна ініціатива здобувача (-ів) вищої освіти.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Оцінювання навчальної дисципліни проводиться за результатами поточного та підсумкового контролю.

Оцінка за поточний контроль складається з оцінювання аудиторної та результатів самостійної роботи здобувача, а також індивідуального завдання (виконання та захист тематичної роботи). Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі.

Засобами діагностики успішності навчання з дисципліни є: поточне оцінювання відповідей та виконання завдань на практичному занятті; оцінка за ІНДЗ та з МКР.

Форми оцінювання

Підсумкова оцінка за залік отримується шляхом пропорційного перерахунку семестрових оцінок у підсумкову оцінку за бажанням студента може виставлятися за формулою: $n \cdot 5/3$, де n – рейтингова оцінка поточної успішності, відповідно до «Порядку проведення поточного та семестрового контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти КПНУ» детальніше за покликанням:

https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view

https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view

<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>

<https://drive.google.com/file/d/0B4IW4J1QFZAoLXVNNzg2bFJTRng2ZVFjdA0dEV1YmFiQXY4/view?resourcekey=0-CxWUU4B0HXDwe08FZrsfoQ> === модл

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Підсумкова оцінка за національною шкалою	
			екзаменаційна	залікова
90-100	A (відмінно)	10	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	25	добре	
75-81	C (добре)	30		
67-74	D (задовільно)	25	задовільно	
60-66	E (достатньо)	10		
35-59	FX		незадовільно	не зараховано
34 і менше	F			

Перелік орієнтовних питань до підсумкового контролю	1. Значення гри у пізнавальному та мовленнєвому розвитку дитини.
	2. Формування гри дітей другого і третього року життя.
	3. Розвиток гри дітей четвертого року життя.
	4. Особливості формування ігрової діяльності дітей п'ятого року життя.
	5. Ігри старших дошкільників
	6. Види дитячих ігор в залежності від вікових особливостей дітей.
	7. Розвиток теорії гри в закордонній і вітчизняній психолого-педагогічній літературі.
	8. Вплив мовлення, мислення, рухової активності на становлення дитячої гри.
	9. Загальноприйнята класифікація ігор.
	10. Які існують класифікації іграшок.
	11. Актуальні питання дитячої гри. Основні функції гри.
	12. Класифікація ігор. Їх характеристика.
	13. Роль та значення ігор в логопедичній роботі.
	14. Структура гри. Мета, мотиви, засоби реалізації ігрової діяльності.
	15. Класифікація іграшок. Вимоги до їх розвитку і оформлення.
	16. Класифікація логопедичних ігор.
	17. Використання дидактичних ігор в логопедичній роботі.
	18. Класифікація дидактичних ігор. Вимоги до організації дидактичних ігор
	19. Використання рухливих ігор в логопедичній роботі.
	20. Використання творчих ігор в логопедичній роботі
	21. Використання народних ігор в логопедичній роботі.
	22. Порівняльна характеристика творчих, рухливих та дидактичних ігор.
	23. Використання нетрадиційних ігрових методик у логопедичній роботі
	24. Використання комп'ютерних ігор у логопедичній роботі.
	25. Використання піскової терапії у логопедичній роботі.
	26. Особливості самостійної ігрової діяльності дошкільників з вадами мовлення.
	27. Особливості розвитку ігрової діяльності у дітей із дислалією.
	28. Організація і керівництво іграми у роботі з дітьми із дислалією.

29. Особливості використання ігор на розвиток фонематичного сприймання
30. Особливості використання ігор на формування навичок фонематичного аналізу.
31. Особливості використання ігор на розвиток артикуляційного праксису.
32. Особливості розвитку ігрової діяльності у дітей із дизартрією.
33. Організація і керівництво іграми у роботі з дітьми із дизартрією.
34. Особливості використання ігор на регуляцію м'язевого тону.
35. Особливості використання ігор на розвиток дрібної моторики пальців рук.
36. Особливості використання ігор на розвиток мимічної моторики.
37. Особливості використання ігор на розвиток дихання.
38. Особливості розвитку ігрової діяльності у дітей із ринолалією.
39. Особливості використання ігор на активізацію піднебінно-глоткового змикання в логопедичній роботі.
40. Особливості використання ігрових методик на розвиток дихання.
41. Особливості використання ігрових методик на розвиток голосу.
42. Особливості використання ігрових методик на закріплення правильної звуковимови.
43. Особливості розвитку ігрової діяльності у дітей із порушеннями голосової функції.
44. Організація і керівництво іграми у роботі з дітьми із порушеннями голосової функції.
45. Назвіть особливості застосування ігор на нормалізацію фізіологічного та мовленнєвого дихання.
46. Назвіть особливості застосування ігор тренування координації діяльності голосового та артикуляційного апарату.
47. Назвіть особливості застосування ігор на розвиток висоти і сили голосу.
48. Назвіть особливості застосування ігор на збільшення діапазона голосу.
49. Особливості розвитку ігрової діяльності у дітей із порушеннями темпо-ритмічної організації мовлення.
50. Особливості використання ігор на активізацію рухової сфери у дітей з браділалією.
51. Особливості використання ігор на активізацію рухової сфери у дітей з тахілалією.
52. Особливості використання ігрових методик нормалізацію темпа мовлення при браділалії.
53. Особливості використання ігрових методик на нормалізацію моторної сфери у дітей з тахілалією.
54. Особливості використання ігрових методик на розвиток просодичних компонентів мовлення у дітей з браділалією та тахілалією.
55. Охарактеризувати особливості застосування ігор на нормалізацію мовлення дітей з тахілалією
56. Особливості розвитку ігрової діяльності у дітей із заїканням.
57. Охарактеризуйте організацію і керівництво іграми у роботі з дітьми із заїканням.
58. Назвіть особливості застосування ігор на релаксацію.

	59. Назвіть особливості застосування ігор на корекцію рухової сфери. 60. Назвіть особливості застосування ігор на корекцію та розвиток дихання.
Рекомендована література (основна, допоміжна, інтернет-ресурси)	Основна: 1. Бурова А. Керівництво сюжетно-рольовими іграми. К. : Освіта. 2010.128с. 2. Вільчковська Е.С. Рухливі ігри в дитячому садку. К.: Рідна школа, 2020.112с. 3. Белая А.Й. Подолання нерізко вираженого загального недорозвитку мовлення у молодших школярів. Хмельницький: ТУП, 2001. 100 с. 4. Гуцал Л.Л. Миронова С.П. Теоретичні аспекти та методика подолання заїкання у молодших школярів : навчально-методичний посібник. Хмельницький : Поділля, 2001. 91 с. 5. Онищенко Т. Дитяча гра в історії розвитку дошкільного виховання на Україні. К.: Рідна школа, 2020.132с. 6. Кондратенко Л.О Весела граматики. : методичні рекомендації для вчителів вихователів початкової школи / під ред.. Ю.З. Гільбуха К. : НППЦ Перспектива., 2005.143с. 7. Конопляста С.Ю., Сак Т.В. Логопсихологія / за ред. М.К. Шеремет. К. : Знання, 2010. 293с. 8. Савша Л. П. Пальчикова гімнастика для розвитку мовлення дошкільнят. К. : Школа, 2002. 123с. Допоміжна: 1. Логопедія : підручник, 2-е видання. За ред. М.К. Шеремет. К. : Видавничий Дім «Слово», 2010.672с. 2. Логопсихологія : навч. посіб. / укл. Конопляста С. Ю., Сак Т. В. ; за ред. М. К. Шеремет. К. : Знання, 2010. 234с. 3. Савша Л. П. Пальчикова гімнастика для розвитку мовлення дошкільнят. К. : Школа, 2002. 48с. 4. Тарасун В.В. Логодидактика : навчальний посібник для вищих навчальних закладів. К. : Видавництво Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, 2004. 348 с. 5. Теорія і практика сучасної логопедії : збірник наукових праць : Випуск 2. / за ре. М.К. Шеремет. К. : Актуальна освіта, 2006. 298 с. Інтернет-ресурси: 1. Закон України «Про вищу освіту» від 01,01.2019 р. [Електронний ресурс] // режим доступу: https://zakon.help > law > 1556-VII > edition01.01.2019 2. Закон України «Про освіту» від 06,06.2019 р. [Електронний ресурс] // режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua > laws > show 3. Закон України «Про загальну середню освіту» від 25,04.2019 р. [Електронний ресурс] // режим доступу: https://zakon.help > law > 651-XIV 4. Закон України «Про освіту» щодо особливостей доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг» від 23.05.2017р. № 2053-VIII [Електронний ресурс] // режим доступу: https://ukrainepravo.com > law-making > bill_passed_by_legislature > ians. 5. Мовні ігри. Дидактичні ігри. Методичне забезпечення/ (електронний ресурс) // https://naurok.com.ua/movni-igri-didaktichni-igri-metodichne-zabezpechenya-17733.html

